

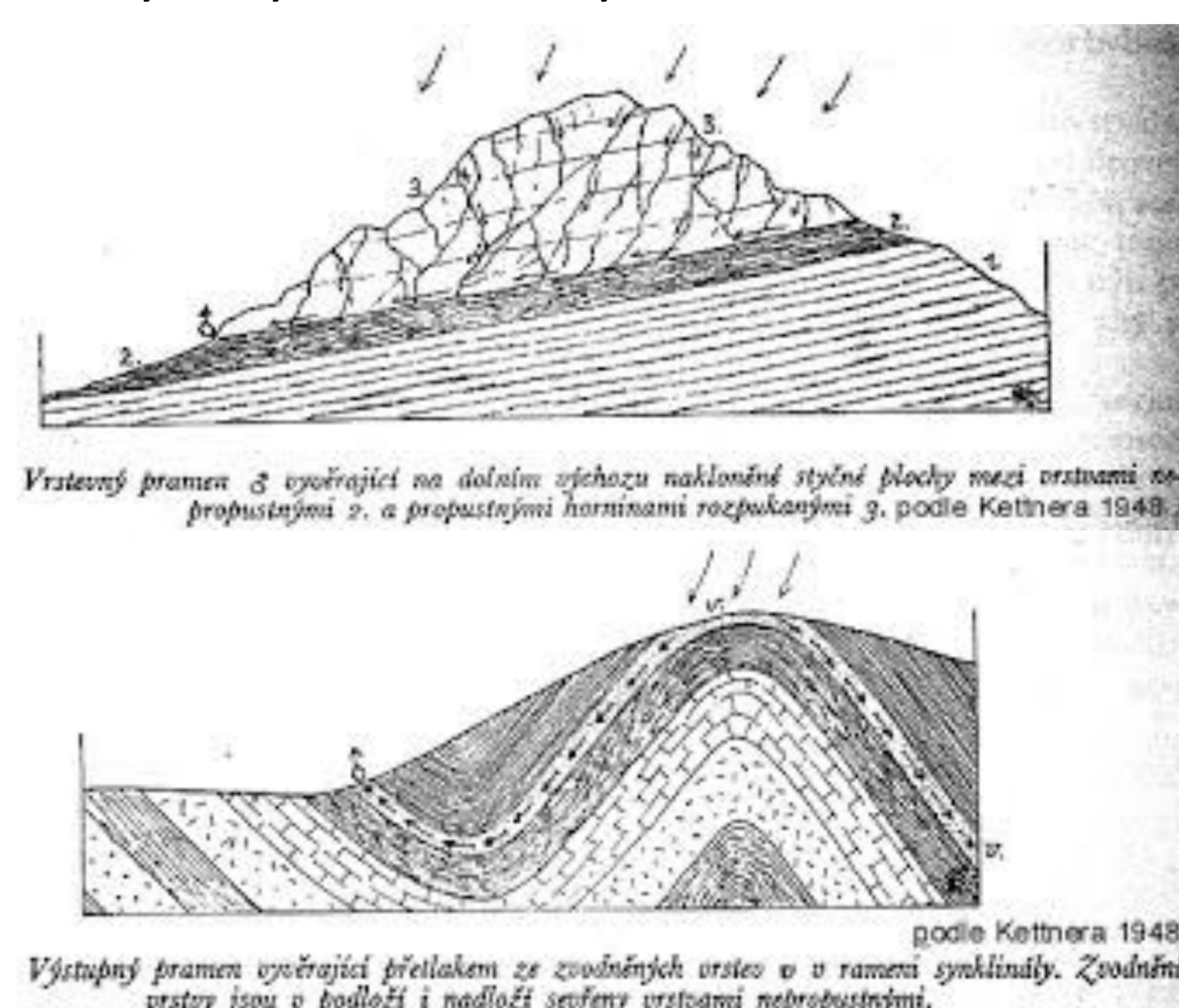
Voda je jednou z významných komponent geodiverzity – definice říká, že geodiverzita je soubor geologických, geomorfologických, vodních a půdních prvků, jejich vzájemných vztahů a procesů, které tyto prvky ovlivňují. Mezi vodní prvky v krajině nepatří jen potoky a řeky, ale také jezera, tůňe či prameny. Voda hrála **v historii významnou úlohu** zejména při osidlování nových území; pravděpodobně mnohem významnější než například tvary reliéfu nebo skalní podloží. Tam, kde byla voda, se usazovali lidé, kteří vodu využívali **pro vlastní potřebu, pro svá zvířata a pro zemědělství**. Později se voda stala významnou pro **rozvoj řemesel** (např. zpracování kůží) a **průmyslu** (např. textilní, papírenský, sklářský nebo chemický průmysl je náročný na vodu). Dodnes na vodní prvky odkazují některé **místní názvy**, k povrchovým i podzemním vodám a pramenům se vážou četné **legendy**, což potvrzuje i kulturně-historický a spirituální význam vody v krajině a v lidském životě vůbec.

Naše území je protkáno hustou sítí vodních toků a údolí. Pramení zde několik významnějších toků (Velička), severní částí MAS Slovácko protéká např. Nivnička a Olšava. Řeka Klanečnice spojuje moravskou i slovenskou stranu. Na Slovensku se k významným vodním tokům řadí Bošáčka.

Významné vodní plochy jsou reprezentovány vodními nádržemi (např. Ordějov, Lubná), časté jsou i drobnější rybníky a mokřady. Zajímavostí jsou i zatopené lomy v širším okolí, např. **Rasová** nebo Modrá voda.

Na česko-slovenském pomezí se díky specifickým hydrogeologickým poměrům nachází množství pramenů, které poskytly základní zázemí pro kopaničářské osídlení. Vedle pramenů prostých vod (ve většině případů výstupné nebo vrstevné, viz obrázek) se zde objevovaly i tzv. kyselky nebo slatiny.

Flyšové horniny na našem území jsou tvořeny pískovci, jílovci nebo slínovci. Každá z těchto hornin má různou propustnost, např. pískovce jsou propustné, kdežto jílovce prakticky nepropustné, takže fungují jako izolátor. Díky specifickým geologickým podmínkám (vrstvy hornin jsou zvrásněné, zprohýbané a místy postiženy zlomy) je běžné, že **podzemní vody vystupují podél nepropustných vrstev nebo podél zlomových poruch k povrchu**, tak, jak ukazuje obrázek. Cestou k povrchu byly tyto podzemní vody mineralizovány, obohaceny stopovými prvky a oxidem uhličitým. K povrchu se tedy nedostala jen prostá voda, ale voda obohacená minerály (např. železem) a nasycená oxidem uhličitým – **kyselka**.

Trochu jiná situace je v případě **slatin** – vývěry jsou většinou vázány na zlomy, které byly oživeny během alpického vrásnění. Podél těchto zlomů vystupovala třetihorní mořská voda (v druhohorách a třetihorách bylo na našem území moře a zbytková mořská voda byla posléze uzavřena mezi nepropustnými vrstvami) a cestou na povrch byla obohacena stopovými prvky, částečně nasycena oxidem uhličitým a naředěna prostou podzemní vodou. Jako příklad můžeme uvést pramen v nedalekých Luhačovicích nebo **Suché Lozi** – zdejší vývěry jsou v podstatě **starou mořskou vodou**, která byla k povrchu vytlačena **díky třetihornímu vulkanismu**.

Prameny na území obce Nová Bošáčka

Minerální prameny se tedy nacházejí jak na české, tak na slovenské straně. Zatímco v Česku jsou prameny soustředěny nebo vázány na tzv. **nezdenický zlom**, na slovenské straně jsou prameny více rozptýleny (vázány na drobnější tektonické poruchy).

Území obce **Nová Bošáčka** je na prameny docela bohaté. Za zmínku rozhodně stojí tři minerální prameny nacházející se na území obce: pramen Za Predpolomou (TE – 35) se nachází na severovýchod od obce za osadou Predpoloma. Je upravený a využíván zejména a místními obyvateli jako pitná voda. Pramen v zahradě A. Vrabáka (TE – 36) se nachází u odbočky mezi obcemi N. Bošáčka a osadou Predpoloma. Pramen je zachycený v dřevěném žlábků, okolí je upravené, voda pitná. Kadlub v Španej doline (TE – 37) se nachází při amfiteátru ve Španej dolině (místo, kde se konají kulturní akce). Pramen je upravený, minerální voda je využívána místními občany. Všechny tři kyselky jsou slabě mineralizované, hydrouhličitanové, uhličitě s vyšším obsahem železa a oxidu uhličitého. Mimo tyto prameny se na území obce nachází další desítky jiných pramenů a kyselek, které v podstatě určovaly rozvoj kopaničářského osídlení. Některé jsou na soukromých pozemcích, některé nejsou upraveny, ale všechny jsou specifické svým složením, které vypovídá leccos o geologické (respektive hydrogeologické) historii našeho území.

Voda, respektive pramen s určitou vydatností, lze do jisté míry považovat za obnovitelný přírodní zdroj. Je však zřejmé, že i tento zdroj je nutné chránit a rozumně využívat – podzemní vody obecně jsou náchylné na znečištění, často může dojít k jejich kontaminaci např. hnojivami nebo odpady (vlivem průsaků). Dalším problémem může být nadměrné čerpání podzemních vod a v neposlední řadě je nutno počítat i se suchem, které se stává v posledních letech jedním z ústředních problémů ochrany a managementu přírodních (vodních) zdrojů.